



**TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ**

**TÜSİAD**

**YÖNETİM KURULU BAŞKANI**

**ÖMER SABANCI'NIN**

**AGİAD ÖDÜL TÖRENİ**

**KONUŞMASI**

**28 Haziran 2006**  
**Adana**

**TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.**

**İstanbul :** Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye  
**Ankara :** İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye  
**Brüksel :** 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium  
**Washington D.C. :** 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA  
**Berlin :** Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany  
**Paris :** 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

**Tel:** (90-212) 249 19 29  
**Tel:** (90-312) 468 10 11  
**Tel:** (32-2) 736 40 47  
**Tel:** (1-202) 776 77 70  
**Tel:** (49-30) 28 878 6300  
**Tel:** (33-1) 426 516 40

**Faks:** (90-212) 249 13 50  
**Faks:** (90-312) 428 86 76  
**Faks:** (32-2) 736 39 93  
**Faks:** (1-202) 776 77 71  
**Faks:** (49-30) 28 878 6399  
**Faks:** (33-1) 426 516 99

**e-mail:** tusiad@tusiad.org  
**e-mail:** ankoffice@tusiad.org  
**e-mail:** bxoffice@tusiad.org  
**e-mail:** usoffice@tusiad-us.org  
**e-mail:** info@tusiad-de.org  
**e-mail:** satan@tusiad.org

**web:** www.tusiad.org

Sayın Valim, Değerli Başkan, AGİAD'ın değerli üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyor, Sayın Başkan Vedat Gizer'e sizlere hitap etme fırsatını verdiği için teşekkür ediyorum.

Son günlerde ekonomide yaşadığımız gelişmeler, ekonominin gidişatı konusunda hepimizin kafasında soru işaretleri yarattı. Geçtiğimiz Mayıs ayında uluslararası piyasalarda başlayan dalgalanma sonucunda gelişmekte olan ülkelerde sermaye çıkışları görüldü. Temelde, Amerikan Merkez Bankası'nın faiz politikasına bağlı olarak gelişen bu dalgalanmaların etkileri, ülkemiz ekonomisinde de kendini hissettirdi. Ekonomimizin bu tür olası hareketliliklerden en az düzeyde etkilenmesi için Türkiye'nin önünde tek bir kalıcı çözüm mevcuttur. Bu çözüm yapısal önlemlere hız vererek, ekonomimizin dayanıklılığının güçlendirilmesidir.

2001 yılında yaşadığımız kriz sonrasında ekonomik ve siyasi istikrar açısından gösterilen çabalar olumlu olmuş ve böylece, Türkiye ekonomisi 2002-2005 yıllarında başarılı bir performans ortaya koymuştur. Alınan mesafe gelecek açısından ümit vericidir. Ancak tek başına yeterli değildir. Son günlerde yaşadığımız gelişmeler daha fazla çaba içinde olmamız gerektiğinin sinyallerini vermiştir. Ekonomimizin bugüne kadar sergilediği başarının ardında, olumlu seyreden uluslararası konjonktürün rolü yadsınamayacak boyutlarda olmuştur. Dolayısıyla, uluslararası konjonktürün, eskisi kadar olumlu olmadığı bugünkü ortamda, yapılması gereken, ekonomimizi giderek daha sağlam temellere oturan bir yapıya getirmektir.

Bu bağlamda, istihdam, refah düzeyi ve gelir eşitliği gibi konularda ilerleme sağlayabilmemiz ve sürdürülebilir büyüme oranlarına ulaşabilmemiz için gerekli olan uzun dönemli stratejilerin önemini sizlere bir kez daha hatırlatmak isterim.

TÜSİAD olarak, 2004 yılı Haziran ayında "Türkiye Ekonomisi için Sürdürülebilir Büyüme Stratejileri" başlıklı bir proje başlattık ve bugüne kadar söz konusu proje kapsamında yedi rapor yayımladık. Her biri kendi alanında uzman olan seçkin araştırmacılar tarafından yapılan bu çalışmalarda, Türkiye ekonomisi için hayati önem taşıyan çeşitli konular derinlemesine incelenmiştir. Bu çalışmaların her biri, Türkiye ekonomisindeki büyüme sürecini doğru tahlil edebilmek için bizlere önemli ipuçları vermektedir.

Projemizin "Türkiye'de Büyüme Perspektifleri: Makroekonomik Çerçeve, Dinamikler/Strateji" başlıklı ilk raporunda, sürdürülebilir büyüme sürecinin teorik ve pratik çerçevesi, büyüme dinamikleri ve bu dinamikleri etkileyen faktörler ile makroekonomik politikalar üzerinde durulmuş, Türkiye ekonomisinin 2015 yılına kadar olan dönemde izleyebileceği büyüme patikaları incelenmiştir. Buna göre, kapsamlı, bütüncül ve akılcı bir büyüme stratejisinin benimsenmesi için yapılması gerekenler ayrıntılı biçimde ortaya konulmuştur. Raporda kişi başına milli gelirimizin 2004 öncesi üye olan 15 Avrupa Birliği ülkesi ortalamasına oranının %28'den %40'a kadar yükselebileceği belirtilmiştir.

İçinde bulunduğumuz yoğun rekabet ortamında, Türkiye'nin de aralarında olduğu gelişmekte olan ülkeler artık gerçekleştirmiş oldukları yapısal reformlar ile yetinmeyip, ileriye dönük uzun vadeli stratejiler geliştirmek, bunların gerektirdiği yapısal dönüşüm sürecini bugünden başlatmak zorundadırlar. Bunu gerçekleştiren ülkeler, küresel ölçekteki dalgalanmaların etkisini en az düzeyde hissetmektedirler.

Uzun vadeli stratejiler geliştirirken, reform sürecinin yapısal reformlardan mikroekonomik reformlara doğru genişletilmesi ve derinleştirilmesi gerekmektedir. Böylece, piyasalara, hükümetin ve Türkiye'nin kalıcı ekonomik kazanımlar konusunda ısrarı kanıtlanacak ve

Üretim, paylaşım, tüketim süreçlerinde kazanımlar sağlanacaktır. Bu kazanımlar ise beklentilerin yeniden olumluya dönmesine katkıda bulunacaktır.

Bu noktada, Türkiye'nin önünde çok önemli bir fırsat bulunmaktadır. Uluslararası gelişmelerin ekonomimizi kontrolümüz dışında olumsuz biçimde etkilemesinin önüne geçilebilmesi için, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu döviz kaynaklarını, doğrudan yabancı sermaye yatırımları ile karşılaması gerekmektedir. Tabii bunun için de Türkiye'de yatırım yapmanın cazip hale getirilmesi elzemdir. Yalnız yabancı sermaye değil, yerli sermaye yatırımları önündeki en büyük engelin kayıtdışı ekonomi olduğunu her fırsatta belirtiyorum. Kayıtdışı ekonomi bir taraftan haksız rekabet ortamı yaratarak, yeni yatırımların ve buna bağlı olarak oluşacak yeni istihdam olanaklarının önünde engel teşkil ederken, diğer taraftan da kayıtdışı istihdam yaratmaktadır.

Değerli konuklar,

Buğn burada asıl üzerinde durmak istediğim nokta, bazılarımızın, yabancı sermayenin Türkiye'ye gelmesinden veya Avrupa Birliği'ne entegrasyonun öneminden söz ettiğimizde, bunun daha çok büyük sanayiye ilgilendiren bir konu olduğunu sanmasıdır. Oysa burada asıl önemli olan KOBİ'lerdir.

TÜSİAD olarak, uluslararası iş geliştirme faaliyetleri ile ilgilenen birimiz TÜSİAD International aracılığıyla yurt dışındaki şirketler ile iş ilişkilerini geliştirmek ve bunu özellikle KOBİ'ler zemininde gerçekleştirmek üzere faaliyet göstermekteyiz. Bu erevde Avrupa'dan in'e kadar çok geniş bir coğrafyada, bir çok ülkeyle temaslar gerçekleştiriyoruz.

Anlatmak istediğim husus, bu temaslarda yakın dönemlerde sıkça vurgulanan bir gerçeğe dayanıyor. Avrupa'nın büyük şirketleri, dev isimler ve markalar, yeni açılım alanı olarak in'i belirlemiş durumdalar. Hepsi in'de yatırım yapmak için yarış içindeler. Ancak, in gibi büyük bir ülkede faaliyet gösterebilmek için, aynı ölçüde büyük sermayelere gereksinim duyuluyor.

Avrupa'nın KOBİ'leri de yabancı ülkelerde yatırım ihtiyacı içindeler ancak in'e gitmeye gleri yetmiyor. Bunun yerine Türkiye'ye gelmeyi istiyorlar. Yurtdışındaki muadillerimizin de ifade ettiği gibi, Türkiye Avrupa için bir üretim ss olabilir. Avrupa'nın yeni sanayileşme hedeflerini ortaya koyduğu Lizbon Stratejisi'nin de en önemli ayaklarından biri KOBİ'lerin gelişmesi. Burada dikkatinizi çekmek istediğim konu řu; Türkiye Avrupa'lı KOBİ'lerin in'i olabilir.

Bu söz çok önemli bir gerçeğe parmak basıyor. Bu gerçeği yakından takip etmekte fayda var. Türkiye'nin Avrupa'lı KOBİ'lerin ss olabilmesi için dinamik, kolay uyum sağlayan, istihdam yaratma kapasitesine sahip KOBİ'lerin gelişmesinin nnn açılması gerekmektedir. Ancak bunun devlet desteği ile ya da KOBİ'lerimizin sermayeleri ile gerçekleştirilebilmesi mümkün değildir. O zaman yapılacak şey, yabancı sermayeyi KOBİ'lere çekecek özel programlar uygulayarak, Türk KOBİ'lerinin AB KOBİ'leriyle entegrasyonunu sağlamaktır. Bu konuda iki tarafta da yeterince istek olduğunu görüyoruz. nemli olan zemini bu ilişkilere uygun hale getirmek. Türkiye'nin, Lizbon Stratejisi'yle uyumlu bir sanayi stratejisi geliştirmesi, bunun kalbine KOBİ'leri oturtması ülkenin yatırım ve istihdam sorununa etkili bir are üretecektir.

Öte yandan, farklı büyüklükteki sermaye gruplarının ve girişimlerin birbirlerini tamamladıkları gerçeğini görerek, büyük sermaye-küçük sermaye ayırımına dayalı bakış açısının terk edilip, güçlü bir işbirliği zemini yaratılması gerekiyor. TÜSİAD olarak bu

mesele bizi, ÷lkedeki istikrarın ve büyümenin sürdürülebilmesi, bu yolla işsizlik ve gelir dağılımındaki bozukluğun giderilmesi açısından birinci derecede ilgilendiriyor.

Bu bağlamda, geçtiğimiz aylarda DPT tarafından hazırlanan ve 2007-2013 dönemini kapsayan 9. Kalkınma Planı Stratejisi'ni çok başarılı bulduğumuzu belirtmek isterim. Bu plan stratejisinin bir an önce detaylandırılarak uygulamaya geçilmesi, KOBİ'ler için özendirici politikalar oluşturulması, kayıt dışı ekonominin peşinin kovalanması, bölgesel ve sektörel önceliklerin belirlenerek kalkınma politikaları oluşturulması ve büyük yatırımların Türkiye'ye çekilmesi şimdi daha fazla önem kazanmıştır. 9. Kalkınma Planı Stratejisi'nin bir toplumsal uzlaşma belgesi haline getirilerek, tartışılması, benimsenmesi ve benimsetilmesi gerekmektedir. Bu plan stratejisi, doğru uygulamalara dönüştürülürse, bizi, öngörülen yıllarda AB üyeliğinin eşğine getirme kapasitesine sahiptir.

Değerli konuklar, sözlerime son vermeden önce bir konuya daha dikkat çekmek istiyorum.

Lüksemburg'daki Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Toplantısı ve Hükümetlerarası Konferans'ın sonuçları itibariyle müzakerelerde ilk adımların atılmaya başlanmış olduğunu da memnuniyetle görüyoruz. Türkiye'nin bu tarihsel aşamayı, AB'nin kendi iç siyasal dengeleri ve sosyo-ekonomik ortamı açısından, kurulduğundan beri yaşadığı en zor dönemde gerçekleştirmiş olması, gelinen noktayı daha da anlamlı kılmaktadır.

Bunu yeni bir hareket noktası olarak kabul ederek, tüm dünyaya, Türkiye'nin AB yolunda ilerlemeye kararlı olduğunu göstermek zorundayız. Bu kararlılık sayesinde hem Türkiye'nin bugün önünde yükselen problemler daha kolay çözülecek, hem de AB, Türkiye'nin katkılarıyla, geleceğe dönük ekonomik ve jeopolitik imkânlarını geliştirme fırsatı yakalayacaktır.

Önümüzde parlak bir gelecek duruyor. Bu geleceğe giden yolları her türlü engelden arındırmak zorundayız. İş dünyası olarak bu süreçte üzerimize düşen görevleri azami ölçüde yerine getirmek için tüm imkânlarımızı seferber etmeye hazırız.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum...